

[Arbejdsministeren]

Vismændene har to forslag til løsning af dette problem: Samtlige lønmodtagere gøres økonomisk medansvarlige for lønudviklingen ved, at statens bidrag til arbejdsløshedsforsikringen omlægges til bloktilskud. Det andet forslag sigter på at fordele ledigheden mere ligeligt ved hjælp af uddannelsesforanstaltninger.

Herudover drøfter vismændene, hvorvidt ændrede aflønningsformer eller overskudsdeling kan have en gunstig virkning på lønudviklingen. Det er regeringens opfattelse, at virksomhedsbaserede ordninger vil kunne befordre en højere produktivitet og en større grad af motivation hos de ansatte.

Dagpengesystemets uheldige virkninger

Ifølge vismændene vil en overgang til bloktilskudsfinansiering af dagpengesystemet betyde, at medlemskontingenterne vil stige, når for høje lønstigninger fører til en stigende ledighed. Dermed vil lønmodtagerne som gruppe have en interesse i at holde lønstigningstakten nede. I det nuværende system er der ingen direkte sammenhæng mellem medlemmernes kontingenter og ledighedens omfang.

Det udmeldelsesproblem, der kan opstå, når en stigende ledighed får kontingenterne til at stige, har vismændene to forslag til løsning af. Enten kan medlemskabet af en a-kasse gøres obligatorisk, eller også kan der opkræves en øremærket skat på alle lønmodtagere, der afhænger af ledighedens størrelse, samtidig med en reduktion af de generelle skatter (som er uafhængige af ledighedens omfang).

Det er regeringens principielle holdning, at finansieringen af dagpengesystemet bør ændres, så lønmodtagerne får et økonomisk medansvar for de øgede udgifter som følge af ledighedsstigninger (og tilsvarende fordele ved ledighedsfald). Det skal dog på den anden side ikke skjules, at der knytter sig ganske store problemer til den konkrete udformning af et sådant finansieringssystem.

Men også andre dele af dagpengesystemet kan tænkes at stå i vejen for en bedre tilpasning på arbejdsmarkedet og dermed for en reduktion af den strukturelle arbejdsløshed. Vismændene anfører om *dagpengenes størrelse*, at der skal ske en markant sænkning af det generelle dagpengeniveau for at påvirke løndannelsen nævneværdigt.

Vismændene påpeger dog samtidig, at *dagpengenes dækningsgrad* er størst – 90 pct. – for de lavtlønnede. Selv om de lavtlønnede (ikke-faglærte) oftest har den største ledighedsrisiko, indebærer dette en klar svækkelse af incitamentet til løntilbageholdenhed også for denne gruppe. Samtidig spiller lavtlønsgrupperne en væsentlig rolle ved overenskomstforhandlingerne som følge af den vægt, fagbevægelsen tillægger den solidariske lønpolitik. Deraf følger, at dagpengenes dækningsgrad for de lavtlønnede kan spille en ikke ubetydelig rolle for løndannelsen.

Vismændene anfører, at dagpengereglerne også kan have en uheldig indflydelse på virksomhedernes adfærd. Dette gælder – i lighed med forholdene for lønmodtagerne – i relation til finansieringen af dagpengene. Hertil kommer, at de favorable dagpengeregler i en række henseender kan siges at indeholde elementer af *skjult erhvervsstøtte*. Vismændene hæfter sig ved, at hjemsendelsesledighed har et ret stort omfang, og foreslår op til 1-2 ugers opsigelsesbeløb. For at undgå forringelser af konkurrenceevnen foreslås det dog samtidig, at pengene tilbageføres til virksomhederne.

Det er regeringens opfattelse, at det forhold, at dagpengeretten træder i kraft øjeblikkelig, mindsker virksomhedernes incitamenter til at undgå hjemsendelser f.eks. ved hjælp af bedre planlægning.

ATB-forliget, hvor det er aftalt, at virksomheden skal betale den første ledighedsdag, har til hensigt at forøge incitamenterne til, at de to parter i fællesskab arbejder på at undgå hjemsendelser.

Uddannelsessystemets betydning for arbejdsmarkedet

Vismændenes andet forslag til en styrkelse af incitamenterne til løntilbageholdenhed er, at *ledigheden fordeles mere ligeligt*. En væsentlig faktor, der afgør den enkeltes ledighedsrisiko, er vedkommendes uddannelse. En uddannelsesindsats over for de svagere grupper på arbejdsmarkedet vil derfor medvirke til en mere ligelig fordeling af ledigheden.

Regeringen er enig i denne vurdering. En forstærket uddannelsesindsats har dog et videre og mere væsentligt sigte. Et løft i arbejdsstyrkens kvalifikationer vil være et betydningsfuldt bidrag til at formindske økonomiens balance-